Interviu Flavia Teoc – Florentin Smarandache

Flavia Teoc: Puteti incadra momentul „nasterii” teoriei care va poarta numele in destinul dumneavoastra personal? Ar fi deplasat sa-i gasim paradoxismului radacini autobiografice?

Florentin Smarandache: Desigur, sunt legaturi foarte stranse. Paradoxismul a pornit din viata cotidiana a anilor ’80, din frustrarile avute la tot pasul, si din duplicitatea oamenilor intr-o societate inchisa, totalitara: una se vorbea la radio si televiziune ori in presa, si alta era realitatea, deci paradoxism de zi cu zi. A fost o reactie antitotalitara.
Paradoxismul se bazeaza pe folosirea excesiva de antiteze, antinomii, contradictii, paradoxuri in creatia, nu numai literara sau artistica, dar si in filozofie, si chiar in stiinta.

FT: Pentru ca ati amintit si de stiinta, ce legatura exista intre paradoxism si *Teoria Dezert-Smarandache privind Rationament Plauzibil si Paradoxist* [DSmT in engleza], pe care ati prezentat-o la multe conferinte internationale, ultimele in Australia si Suedia?

FS: Acum 4-5 ani ma contacta prin e-mail un inginer de la Oficiul National de Cercetari Spatiale din Paris, Dr. Jean Dezert, pentru care paradoxismul era “nastrusnic” (il gasise pe Internet promulgat de scriitorii francezi Pierre Lamarque et J. M. Charrier). El lucra in fuziunea informatiei, care se folosea in robotica, medicina, si in cercetari militare. Am purtat o lunga corespondenta, ajungand ca de prin anul 2002 sa dezvoltam o teorie ce prelucreaza informatiile care au un grad inalt de conflict. Paradoxismul a devenit, astfel, singura avangarda literara folosita in stiinta! [Alte aplicatii stiintifice paradoxiste se gasesc in Fizica Cuantica, unde lumina este atat unda cat si particula (vezi de Broglie), adica doua atribute opuse in acelasi timp, o dualitate paradoxista.]
Aceasta teorie, plauzibila si paradoxista, a devenit cunoscuta in cercetarile de fuziune a informatiei, incat am fost invitati, eu si Jean, de catre Dr. Wu Li, s-o prezentam la NASA Langley Research Center, in Hampton, Virginia, pe 5 noiembrie 2004.

FT: Asadar paradoxismul a ajuns si la NASA, unde ati fost sponsorizat sa prezentati cercetarile dvs... O performanta remarcabila.

FS: Robotii trimisi pe planeta Marte trebuie sa prelucreze si informatii conflictuale, paradoxiste furnizate de sensorii lor pentru a lua o decizie ei insisi. DSmT si alte teorii dezvoltate de catre Dempster-Shafer, Dubois-Prade, Yager, Smets, etc. se ocupa de aceste combinatii. DSmT folosit la prelucrarea imaginilor de teren furnizate din satelit a format un capitol special al tezei de doctorat a lui Samuel Corgne de la Université de Rennes, Franta, sub conducerea profesoarei Laurence Hubert-Moy.

FT: Dar cum a intrat in filozofie? Este conectat cu neutrosofia si logica neutreosofica?

FS: Chiar asa. Paradoxismul s-a ramificat. De pilda, citind despre o scoala filozofica, un curent, sau un filozof X, am observat ca unii cercetatori veneau cu argumente solide,

viabile, logice **pro** X, altii in sens contrar veneau cu acelasi fel de argumente palpabile sa demonstreze **contra** X. Si toti aveau dreptate in mod simultan! In special adevarurile in domeniul umanistic sunt mai elastice, subiective, partiale.

O explicatie simplista a neutrosofiei: in vreme ce dialectica pedaleaza pe contradictii, <A> si <Anti-A> (adica o idee si contrara ei care, cum stiti, se balanseaza/contrabalanseaza una pe alta), neutrosofia ia in considerare si ideile neutre fata de <A> si fata de <Anti-A> deoarece si ele influenteaza evolutia ideii <A> in confruntarea ei cu <Anti-A>, de aici si numele de "neutro-sofie = stiinta a cunoasterii neutre". Deci neutrosofia studiaza conectia dintre <A>, <Anti-A>, si <Neut-A>, unde <Neut-A> nu este nici <A>, nici <Anti-A>.

Logica neutrosofica este o generalizare a logicii fuzzy (in special a logicii fuzzy intutionistice a lui K. Atanassov). Pe langa procentul de adevar si de fals intr-o propozitie, se include si procentul de neutralitate, necunoscut (nici adevarat, nici fals), al posibilitatii unor parametri ascunsi. Extinderea logicii fuzzy am facut-o din dorinta de a putea caracteriza propozitiile paradoxiste care sunt si adevarate si false in acelasi timp. Logica fuzzy impunea ca suma componentelor logice ale une propozitii sa fie 1, rectrictie eliminata in logica neutrosofica. In prezent logica neutrosofica are aplicatii financiare (vezi teza de doctorat a lui Sukanto Bhattacharya de la Bond University din Australia), si ingineresti (cercetarile lui Haibin Wang sub conducerea profesorului Yanqing Zhang de la Georgia State University din Atlanta)

FT: Sute de scriitori straini au colaborat la cele patru antologii paradoxiste internationale tiparite pana in prezent. Cum ati reusit sa intrati in relatii literare cu ei ?

FS: Nici eu nu-mi dau seama exact, dar primesc periodic creatii paradoxiste de prin toate colturile lumii.

FT: Ati publicat 70 de carti, sapte zeci!... in literatura, matematica, fizica, arta, filozofie, ba chiar si rebus. Ba v-a aparut o carte si in limba... chineza !! Cand aveti timp pentru toate ?

FS: Pot sa va spun ca scriu in conditi : de stres, de boala, cand calatoresc fie la bordul masinii ce o conduc imi notez idei, fie in avion.

FT: De ce, si in ce context ati parasit Romania? A fost o despartire definitiva?

FS: Am parasit tara pentru ca nu puteam sa mai rezist, nu puteam sa ma desfasor, ma simteam incorsetat. Securitatea intocmise patru dosare la adresa mea, erau zile cand ma urmarea continuu. Am reusit sa recuperez cópii dupa cele aproximativ 880 pagini intocmite la adresa mea prin CNSAS. Astfel, am vazut ca imi confiscau scrisorile, manuscrisele, ma fotografiau ori ma urmareau pas cu pas fara ca eu sa-mi dat seama. Desi am apelat din nou la CNSAS sa-mi returneze manuscrisele confiscate, mentionate in rapoartele Securitatii, acestea nu mi-au fost restituite.

Am descoperit prieteni care scriau note informative despre mine, de pilda fostul meu profesor de frnaceza din liceu, Traian Nica, in vreme ce eu ii meditasem o fiica la metamatica gratuit!

Dar am gasit si asertiuni false despre mine in rapoartele lor: ca as fi avut masina Dacia 1300, ca as fi posedat 3000$ in banca, etc. deci nu toti informatorii isi faceau "datoria" corect.
Nu a fost o despartire definitiva, desi in 1988 cand am fugit in Turcia, unde am asteptat aproape doi ani de zile viza americana de emigrare in lagarele de refugiati politici desfasurand munci necalificate pentru a supravietui, nu prevedeam o revolutie in tara. La doi-trei ani eu revin in Romania sa-mi vad rudele si prietenii, lansez carti scrise in limba romana.

FT: Daca adevarul si falsul se sprijina pe terenuri nisipoase atunci cand vorbim despre validitatea lor, credeti ca ne mai putem astepta in istoria umanitatii la un salt atat de puternic, precum a fost saltul de la scrierea pictografica la cea fonetica?

FS: Salturi vor fi intotdeauna in orice domeniu. Odata cu logicile moderne: fuzzy, neutrosofica, paraconsistenta, intuitionistica, dialetheista s-au spart tiparele logicii Boolene, si vorbim acum de procente ori grade de adevar ori grade de fals ori grade de nedeterminat. Logica aristoteliana si principiul tertului exclus au fost incalcate.

FT: Credeti ca intr-o opera, nu numai literara, intr-un act de creatie artistica, a pune in discutie transcendenta, ramane o atitudine desueta?

FS: Nu ramane o actiune perimata, insa probabil discutia transcendenta va fi primita din alt unghi, din alta perspectiva.

FT: Cum credeti ca va surprinde istoria umanitatii acest moment prezent in care cu totii ne aflam, dincolo de barierele spatiale, ideologice, religioase?
Sunt voci care compara acest moment, cu criza alexandrina care macina Europa si Orientul apropiat la inceputul mileniului I. Care este locul Romaniei, vazut cu un ochi liber si detasat?

FS: Este o perioada de tranzitie. Dar, daca ne gandim mai bine, in *largo sensu*, toate perioadele sunt 'de tranzitie' din moment ce transformarea este continua. Romania a pendulat intotdeauna intre est si vest fiind in aceasta zona geopolitica.

FT: Sunteti familiarizat cu literatura romana contemporana? Puteti sa ne vorbiti despre neajunsurile si frumusetea ei? E prematur sa speram la o nominalizare Nobel pentru literatura dupa ce, intrata in Uniunea Europeana, tara noastra va incerca sa se dovedeasca in ochii Europei?

FS: Mentin corespondenta cu multi scriitori romani contemporani, unii au colaborat la antologiile internationale paradoxiste pe care le-am editat: Mircea Monu, Ion Soare, Doru Motoc, Marian Barbu, Jeanet Nica, G. Niculescu, C. Dinca, C. M. Popa, M. Preoteasa, Virgil Titarenco, Gh. Truta, Dragos Teodorescu, Dumitru Cioaca-Genuneanu, Eugen Evu, Liviu Jianu, T. Negoescu, Marian Mirescu, Victor Martin, Adrian Lesenciuc, George Achim, Dusan Baiski, Ovidiu Bufnila, Serban Codrin, etc. cat si romani din

strainatate : Ioan Baba, Vasile M. Barbu, Ionel Stoit, Titu Popescu, Emilian Mirea, Svetlana Garabaji, Costel Babos, etc.
Nominalizari pentru Nobel din literatura romana au mai fost facute si cred ca vor mai fi.

FT: Exista un sfat pe care l-ati da unui tanar literat roman? Cum va imaginati destinul dumneavoastra daca ati avea 20 de ani in Romania postdecembrista?

FS: Nu am pretentia de a da sfaturi deoarece fiecare tanar are individualitatea si aspiratiile sale.

21 noiembrie 2004